

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Péntek

74. szám.

Pest, június 9. 1848

Nem kell táblabíró politika.

Előfizetési ár:

Julius elejétől kezdve félévre. Pesten házhozhordással 5 ft. Vidékre postán borítékban 6 ft.

Évnegyedre Pesten 2 ft 30 kr. vidékre postán 3 ft 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. pp. fizettetik.

Pest jun. 9.

Egy komoly szavunk lenne a hadügyminiszterhez.

Czikkünk valóban nem sokkal lesz több egy pár sornál, ámbar azt Ádám apántól kell kezdenünk.

Az az, ha nem is Ádámától, de mindenesetre I. István királytól egész a jelenkorig.

Polgár minister! A mióta csak ez a magyar nép létezik, folytonos és ősi sérelme volt, hogy orra alatt mindig holmi idegen jött ment nép paczkázgatott.

Történeteinkből tudjuk, hogy már az első időkben e miatt, mennyi veszedelem érte hazánkat.

Az utóbbi három század óta az idegenek alkalmazása egész rendszerességgel hozatott be.

A német okos volt, tudta hol tehet legtöbbet. A közigazgatás két leglényesebb ágát a pénz és hadseregi ügyek vezetését foglalta le. A Magyaroknak csak a prókátorság maradt. Bár inkább más maradt volna neki.

Azonban még ott is, hol már csak kénytelenségből is, magyar embert kellett alkalmazni, oda sem tették soha az eredeti jó fajt. A hizelgők és léhák serge onnan is kitarta a valódi magyart, az eredetit és derékat, az olyanokat, kik hazájukért készek, bármely pillanatban meghalni.

Magyarországon, fájdalom csak olyan gyűlevész népnek volt kelete, mint például a volt cancellaria, consilium és kamra főtagjai, kik ma fehéret mondanak arra, mire marc. 15. előtt szívük meggyőződéséből feketét mondtak. Világos bizonyossággal annak, hogy vagy most, vagy akkor eladottlelkű emberek voltak.

Ez úgy hiszem bevezetésül elég. Nem nagy dolgot akarunk belőle kihozni. De tudjuk, hogy az ember sokszor a boszantást nehezen tűri el mint a sértegetést.

És miután illy nagy feneket kerítettünk volna teljes bizodalommal fordulunk a hadügyminiszterhez. —

Ön magyar ember. Ön e népet jól ismeri. Ön a magyart hazájából ismeri és nem csak azon német rámából, hova hazánkfiait a hadseregnél beleszokták préselni.

És ezért legyen ön olly jó, szíves és következetes, hogy valahányszor önnek alkalma leend a haza ügyében valami jót tenni, és ez napjában százszor is előadja magát, annyszor emlékezzék meg ön arról, hogy kell a magyarra bánni.

A magyarnál hívebb, loyálisabb és vaderejében szelidebb lelkű tisztább és becsületesb nép nincsen. Hanem tudni kell velök bánni.

Velök bánni azonban más e világon senki sem tud, hanem csak a magyar.

A nem magyar nem boldogul velünk. A magyarral csak a magyar lehet bizalmas, másféle bizalmosság csak álarecz, az ollyanok meg akarnak minket csalni,

És miután most már egy kissé czikkünkben ismét kisebb körbe szálottunk volna, mondjuk el a mit elmondani akartunk.

Ha a ministeriumnak az volna tervében, hogy a rendes nemzetörégi seregből semmi se legyen, akkor az a mi ott történik, a legtökéletesb eljárás.

Ha azt akarják, hogy semmi se legyen belőlük, nevezzenek tovább is ollyan tiszteteket, kikhez az ifjuságnak bizalma nincsen.

Csak rajta, és tessék az altiszteteket tovább is azokból nevezni ki, a kik a seregben legkevésbé magyarok és magyar érzelműek.

Polgárminister! Ön nem lehet mindenütt jelen. Ön legnagyobb részben kénytelen a hivatalos relatiokból itélni.

Pedig ezen hivatalos relatiok 1848-ban többnyire azon adatok, melly után senki sem indul el.

Előttünk tömérdek oldalról erősítések történetek, mellyek szerint az önkénytesek közt a legkomolyabb jellemű elégedetlenségek uralkodnak.

A főtiszteteknek az ég erejével sem lehet fejökbe verni a valódi különbséget, melly az önkénytesek és sorkatonák közt van.

Tisztelet ezen lelkes ifjuság előtt. Ök nemzetörök. Részesei azon europai hatalomnak, melly a világnak már is törvényt dictál.

Minister ur! Ök nemzetörök; őket a lelkesebb vitte e pályára; őket elkedvetleníteni halálos bűn, a legiszonyatós bűn, a legiszonyatós bűn, a legiszonyatós bűn.

A felügyelő tisztet roszul fogják fel hivatásukat. Ök e megkülönböztetésnek akkor vélnék eleget tenni, ha nekik több szabadságot engednek.

Nem, ezt nem kell, legyen náluk még szigorubb rend, de az a fődolog, hogy velök mivel és uri modorban bánjanak, azok a hadnagyok ne mutassák, hogy ök olly nagy urak, s ne abban

tartsák a katonai bravourt, ha mentül többféle vezét tudnak kitalálni.

Minister ur ön ezerszer jobban fogja tudni mint mi, hogy jó bánásmóddal a magyart mint szalagot ujjunkra lehet hajtogatni.

Azért legyenek önök a magyar iránt bizalommal.

Lássák önök, a magyar szerény és visszavonuló, és azért, hogy nem csuszó-mászó, szeret engedelmes lenni.

Csak hogy öt az engedelmességre nem a charlatanok szakkermantjei ha nem az okos meggyőződés szokta vezérteni.

Fájdalommal halljuk, hogy rendes őrseregünkben a kitüntetések nem a szerény és művelt magyar ifjuságot, hanem a bókoló és a szakkermantekre reszkető lábikráju németeket és tótokat érik.

Hitte volna e valaki, hogy a haza veszélyből kiszabadítására rögtönében összegyűlt leglelkesebb magyarság illyen elkedvetlenítő bánásmódnak legyen kitéve.

Széchenből (Nograd) írják.

Százat egyre szerkeztő, hogy ön nem fogná eltalálni soha, ki akarna e tájról követ lenni.

Ugyan gondolja meg csak! Pulszki, a drágalátos Pulszky. A magyar politcai mező e legszerényebb virága. E kedves ifju, kinek kellemes bánásmódját ön is megadorálta már egyszer mászor. —

De értsen meg engem szerkeztő, én azt mondtam, tudja ön ki akarna Széchen vidékéről követ lenni, a mi nem tesz annyit, mint kit akarnak Széchen vidékéről követnek választani.

Mi fog történni, majd megvállik. De ha ön szerkeztő egy desperatus és ingyen példány nélküli vidéki levelező szavaira adna valamit, biztosítandám önt, hogy ezen candidaturából paszuj sem lesz. —

Ha ön szerkeztő valahogy curiosus volna arra, hogy történnek e már nálunk a választásokra nézve némi előkészületek: mondanék egy pár mendemondát.

Először is már mutatta itt magát egy szőke legény Bécsből. Ön ismeri öt, un peu barátságban is van vele.

E fiatal ember azt nyilatkoztatta ki, hogy a nagy Pulszkinak minden áron követnek kell lenni.

És mellyek azon árak, mondja ön magában szerkeztő.

Ne kérdeje tőlem. Bajos dolog az efféléket bebizonyítani. Azért én nem mondok semmit, egy szót sem, azt a mit én gondolok, nagy mélyen lelkembe rejtém s csak azt mondom el, mit a jeles Széchen városában a casinóban a polgári lövöl-

dében, a sétányokon, a színházban, s az utcán a járdákon, itt ott hallok beszélni.

Hogy a Zicsi nemesség a pusztán legelőt fogna kapni, a megyeriek fát kapnak a lóczi erdőből, a szécheniektől nem fogják elvenni censualis kertjeiket, sőt odaajándékozzák nekik a szőlődézsámát.

De nem akarom önt bajba keverni, mert féltem önt, nehozz majd egyszer ön összejön valami félreeső utcán evvel a szelid Pulszkival s önt megtalálja szalasztani.

Mimosák.

A toborzásnak Budapesten vége. Helyesen van már 2000 emberünk, kik mezitláb járnak.

A Széchenyi-ligetben rendkívül sok ember jár, mi magában nem nagy mesterség, mután a padhányának iszonyu bősége mellett le sem ülhetni, de annál kellemesebb azon por, mellyel az uristen, a parancsolt fagyaltokat beczukrozza. — Némelyek azt hiszik, hogy az utakat néha fel is lehetne öntözteni, de ezek veszedelmes republicanusok, kiknek még azon fabodé sem tetszi, melly a régi pecsovics tisztviselők példájára, az új fagyaltada mellett is meghagyatott. Minthogy a sétátérnek leginkább árnyéka van szüksége, ezennel indítványozzuk, hogy a sajtó szabadabb része elleni bunkósbotos, és autoda-féféle demonstrációk nagy mestereinek a sétányra átültetése végett a kertész minden módot elkövessen, mert ezeknél sötétebb árnyékot nem igen vehet valami. —

N. B. A hevesi csemetékre különös gond fordítandó. —

A nemzeti színházban egy nő ugrik ki az ablakon, ezért van olly rémülés az arcokon, valahányszor a színházról van valahol szó.

Némelyek ugyanazt mondják, hogy azért van az általános szomorúság, mert csak egy nő ugrik ki, s az is visszahág az ablakon, pedig igen kívánatos volna, hogy több is megugorjék.

Közelebbről a vallomásokat is adták. A mi közönségünk sokkal discrétébb és szerényebb, mintsem a négy szem közti vallomásokat ellesni, ablauscholni akarná. Ezen körülmény ékszerű előzménye azon szükségig alapos következménynek, melly szerint a színház a fulladásig — üres volt. —

Egy néhány mimosa pudicaknak nem tetszett, hogy „a király mulat“ s predicatiót tartanak a moralitas felett, pedig ők szeretnék leginkább I. Ferencz király szerepét játszani. —

A Divatlap egyik bizalomteljes levelezője azt javasla, hogy lapunknak martius 15-ke helyett aprilis 1-je címet adjunk. Igaza lehet, a felelős, független minsterium iránti második leirat aprilis elsőjén érkezett Pestre, hanem javaslatának elfogadása esetére mottónkat így kellene változtatni: „boldogok a hívők (és bizalom szavazók) mert övék a menyeknek országa!“ —

Azt mondják, hogy önkénteseink szakálla veszedelemben van, s gyilkos beretvák fenetnek már levágásukra. Helyesen. A szakáll nem is áll jól a férfinak, s még elleneink is megijedhetnének tőle, ezenkívül igen sok tápnedvet kíván, s így a statusnak költségeit tetemesen szaporítja.

X város Casinojából a Marcius 15két kiküszöbölték. Azt mondják, hogy a belügyminister sajtó törvényei előtt X város casinoja napjában hétszer borul hasra.

Egy vidéki polgártársunk közelebbről a magyar theatrumban levén, szerette volna tudni, hogy miként megy az olaj azokba a lámpacsövekbe? Auch gut.

A Budapesti Híradó komolyan támada meg a Pesti Hirlapot. Ez utolsónak szerkeztői azóta sokkal jobb kedvel és étvágggyal bírnak, mint míg egy szín alatt látszottak harcolni. Még megerjük mi, hogy a Budapesti Híradó belőlünk is bizalomszavazót csinál, még a gondolat is ministerialissá lesz, hogy vele még e véleményen is lehetünk.

Hirlik, hogy a kereskedelmi és közgazdasági ministeriumhoz egy selyembogár-deputatio fog jönni. Vezetőjük egy martiusi selyembogár, kinek háta megett 400 ezer gubó áll. A küldöttség célja bizalmi iveket nyújtani át a munkás és erélyes ministeriumnak, mellynek rendeletei számára nincs elég hely a Pesti Hirlap és Közlöny hasábjain.

A muszka hadlesi jövetelét hirdető nyomtatványok Bagó budai nyomdájából kerültek ki. Ki az, mi az a Bagó? A bagó nem egyéb, mint salakja, leves maradéka a pipában elégett dohánynak, mellyet a katonáor szájába szokott venni, hol pipázni nem lehet.

Csernátóni.

Eperjesről jun 5.

Polgár szerkeztő!

Folyo hó másodikáról lapjában érintett jeles városi tisztujításunk. Még hozzáadni valóm az: hogy a ludtollas párt által kijelölt 75 választott polgárok közt az istennek mindenféle bogara találtatik.

Huszonnolez van ollyan, kiknek a magyar nyelvről fogalmuk sincs. A többi megrögzött pecsovics.

Intelligentia? két igen kevés kivétellel kiküszöbölte a választott polgárok sorából a ludtollas panszláv vezért, hogy valamint a városi tanácsot, mint creatumját, úgy a választott polgárságot is orránál fogva vezethesse.

A városi tisztujítás tárgyában 250 nagyobb részint intelligentia aláírásával felküldött petíciókra csak teend a ministerium valamit! Beh óhajtunk egy erélyes biztost!

A követválasztásra is tétetnek már előkészületek.

Az eperjesi választó helyen aspiransok.

Kapi főbíró, ki már a political meggyőződés minden árnyéklatain átment.

A mult megyei tisztujítás előtt Ujházy párt még most is szörnyü liberalis, később hivatal után speculálva, három negyed rész pecsovics és egy negyed rész liberalis, most elkeseredett pecsovics mert nem fér a nagyságos ur fejébe, hogy ezután nem fognak ablaka alatt három s négy falu szegény párai napokon át csavarogni, míg eő nagysága ott benne bírói kényelemmel délig aludt, délután pedig a hivatalos foglalkozásnál sürgetősb visítékre járt. De hiszen a meggyőződést majd megint módosítaná az országgyűlésön, fuvandó szét. —

A másik aspirans: Krasznayánszki vaskalapos esperes, ki e vidéken a szent hadat prédicálja. Ez az egész corpus jurisban legüdvösb törvénynek tartja, hogy lutherani comburantur.

A harmadik Soltész, görög lelkész, (jezsuita) Ha a három közül egynek sem sikerülne, akkor országgyűlési követünk a középpontról Durcsák!!

Ordas.

Biztos kutföböl tudjuk, hogy Komáromba rendelet ment Bécsből, melly szerint a várak és kasszárnyák továbbra is a bécsi fortificatiohoz tartozni igényeltetvén, meghagyatott a sasok újbóli fölrakatása, s a fekete sárga szín használata.

Igy történt Pesten is. Egy örnagy beszélé. Az új épület előtti faköpenyeget nemzeti színre füstendők, azon a fehér alapot már láthattuk is, de nem fogjuk a teljes nemzeti szint látni, mert azt újra be sárga-feketézni szándokolják.

Hát a nemzeti színekről szóló törvény mire való?

Mi az a bécsi fortificatio, kántor-e vagy csizmadia? Kinek akar az nálunk praescribálni?

Erélyes hadügyministerünket figyelmeztetjük e visszaélésekre. Isten mentsen, hogy a régibe vissza essünk. Szeretném ha e részben a Marcius 15-ke rosz proféta lett volna.

Pediglen.

Jun. 9.

Önkéntes seregheli polgártársak!

Érdekcitek, jogaitok, megsértett önértzetök, szóval ügyetök mellett e lapok többször emelék fel hangjaitokat, mint emelni fogják ezután is, hol igazatok kívánja.

Mi tiszteljük a lelkesedést, melly zászlóitokhoz vezetett, s meghajolunk a honszerelem előtt, melly kezeitekkel fegyvert ragadtatok!

Mi becsülünk titeket méltó fiait az édes hazának.

De sem e tisztelet, sem e becsülés arra nem kényszerithet, hogy hibáitokat fel ne említsük, sőt meg ne rójjuk.

Hivatástok dicső és nagy, de hogy annak valódiilag megfeleljetek: rendre, engedelmeskedni tudásra van szükség.

Ti örei, harezossai vagytok nemzetünk szabadságának, s mint illyenek az elpuhultság némelly kényelmeiről le kell mondotok.

Néktek fáradságot, szokatlan terheket, kellemlen foglalatosságokat kell eltűrni, ha állástokat méltólag betölteni akarjátok.

Néktek törvényes előljáróitok parancsait teljesíteni kell, csak így lehetvén elérendő a szolgálát- és gyakorlatokbani összhangzás és egyenlőség.

Néktek nem szabad könyeseknek lenni, a finnyás katona, náthat kap a puskaporszagból, s ki némelly eddig általa nem tett munka felett orrát fintorgatja, ha komolyra fordulnak ügyeink, alig teend szolgálatot hazánknek.

Legyen szeméitek előtt szüntelen a haza,

gyakorlat közben egy pár sort a könyvből elolvastott, így magyarázza meg: „egyenesen indulj szóra bátran kilépni jobbra való fővel; vagy midőn a járat-ról akar beszélni, így fejezi ki magát: „következik az igyenes való előre lépések” stb. stb. nem tarthatjuk magunkat vissza a nevetéstől?

Van ellenük még egy más panasz is.

Hogy mi a német, és némely magyar tisztinket is, bár Gaalovics parancsában benne van, nem imádtuk isten gyanánt, s velök nem főveglévé beszélünk.

De nem képzelem mint tehetünk az által tisztiméltóságuknak ellenére, ha míg formaruhát nem kapunk fővegeinket, csak a jogával ruházzuk föl. —

Azt pedig csak nem kívánják, hogy a mit a rendes katonáktól sem kapnak meg, hogy előttök csakot emeljünk...?

Vagy tán az esik nekik nehezen, hogy ha szobáinkba bejönnek, nem olly gépies alázattal fogadtatnak mint a mihez szokva vannak?

A tiszték és közvitézkek közti egyenetlenség csak veszedelmet okozhat. Azon kell hát iparkodnunk, hogy a tiszték iránt bizalmat gerjeszthesünk. Én csak egy módot látok erre, és ez az, hogy minél előbb adassanak közénk igazi magyar érzelmű és nyelvű s e mellett, hogy tekintélyüket el ne veszítsék, művelt férfiak főtisztékül, a mostani altiszték legnagyobb része helyébe pedig, de okvetlenül magából az önkénytesek közül az önkénytes sereg bizalmát bíró egyének alkalmaztassanak.

Igen jó volna, ha az önkénytesek által ajánlottakból választatnának a hivatalnokok, a hadminis-ter, vagy az általa e végett kinevezettek által. De miután a szív érzelmeit teljesen kiismerni lehetetlen, legtöbb figyelemnek kell fordítatnia a műveltségre. Nem csak azért, mert a legműveltebbekről lehet leginkább föltenni, hogy meggyőződésből ajánlkoztak a haza védelmezésére, hanem azért is, mert a szükség idején mondandó lelkes beszédek által lelkesültséget gerjeszhetnek alattvalóikban.

Vivhat e ki pedig akármilyen erő annyit, mint a lelkesültség?...?

Az elöadottakon kívül egyet akarunk még csak a haza s a hadminister urnak figyelmébe ajánlani, és ez az, hogy tegyen rendelést arról, hogy a gyakorlatok és szolgálatok ideje meg legyen határozva.

A gyakorlatokra elég volna naponként három óra. Legjobb lenne tán (ez egyébiránt egyéni véleményem csak) reggeli hattól nyolczad félig, délutáni 5 órától hetedfélig. A szobákban szolgálatokat elláthatna végezni délelőtt 6-ig, d. u. 2 órá-

ig. A tisztvi vizsgálatok, — kenyér, pénz, parancs stb. kiosztások ideje szinte meghatározottak — különösen pedig a szolgálati idők utánra határozottak tartoznának lenni.

Ez rend tekintetéből is hasznos volna, de egy-szersmind könnyebbé is szolgálna.

Főleg azonban azért szükséges kaszárnyákban lételünk rendszerezése, mert igen sok olly egyén van az önkénytes seregben, a kinek élete föntartásárs nem kevésbbé szükséges a szellemi mint az anyagi tápszer. Az természetes, hogy a katona tehetségében állva sem szerezhet könyveket a gyakori hordozkodás akadályai miatt, s ha még is van indigentiaja olvasásra, nem elégitheti azt egyébkint ki, mint közhelyekeni lapok olvasgatása által. Nem képzelem, mi okon lehetne ezt akármely katonától megtagadni? Nem is lenne ez egyéb lélek, gyilkolásnál. Pedig nekünk a lelket kell különösen művelnünk, hogy győzdelmet arathassunk. Számmal nem, csak lelkesültséggel győzhetjük, le a szláv csordákat! A lelkesültség meg van bennünk! Ne irsátok ki a rossz bánásmóddal! Lássátok a ti — a haza szabadságaért minden perczen készek vagyunk minden csepp vérünket fölládozni, ne vegyétek hát rossz neven tölünk, ha a szabadság magasztos arca felé mi is sovárogyva tekintünk.

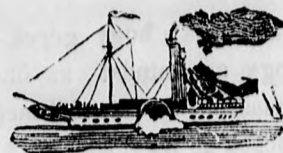
Györffy Endre,
önkénytes hadi nemzetőr.

Magy. közép- ponti vasut.

Naponkinti indulások 1848-dik Majus 20-tól Augusztus végeig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarban megjelenni.

Pestről Szolnok felé	személyvonat reggeli 6 órak.
„ „	tehervonat délben 11 ó. 45 p.
„ „	személyvonat délután 2 óra
Szolnokból Pestre.	Tehervonat reggeli 3 óra
„ „	45 perc.
„ „	Személyvonat reggeli 6 óra
„ „	25 perc.
„ „	Személyvonat délután 2 óra
„ „	15 perc.
Pestről Váczfelé	reggel 6 óra 30 perc.
„ „	délután 2 óra 30 „
„ „	„ 5 „ 30 „
Váczról Pestfelé	reggel 8 órakor
„ „	délután 4 „
„ „	„ 7 „

Gőzhajók járása

1848-ik évi május 1-jétől kezdve.

Pestről Bécsig naponként, reggeli 6 órakor, kapcsolatban Györrel.

„ Orsovára minden vasárnap, reggeli 5 órakor. Galacz és Konstantinápolyi kapcsolatban az oláh részen, és május 7- és 21-kén Odessával.

„ „ minden csütörtökön reggeli 5 órakor (minden 14 napokban egyesül Galacz és Konstantinápolyal a török részen.)

E gőzösök megérkeznek Orsováról minden vasárnap reggeli 4 órakor, és minden csütörtökön délutáni órákban.

„ Tittelig minden kedden és pénteken reggeli 5 órakor, le- és fölfelé Eszéken át; a kedden elinduló gőzös Szegeddel kapcsolatban áll.

E gőzösök minden vasárnap és szerdán délutáni órákban Tittelből megérkeznek.

Vontatóhajók indulásai.

Pestről Bécsbe minden hétfőn és csütörtökön elindulnak; és minden szerdán és szombaton megérkeznek.

„ Orsovába minden kedden elindul, és minden szerdán megérkezik.

Szolnokból Tokajra.

E gőzös-járás folyvást folytatattatik, ha semmi akadály nem lép közbe, minden csütörtökön Szolnokból Tokajra, minden vasárnap Tokajból Szolnokra.

Pest, május 1-jén 1848.

Az első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság főügynöksége.

Megjelenik e lap **minden este** Előfizethetni e lapra Pesten a Beimel-féle nyomdában (Al-Dunator Piaristák épülete) és Emich Gusztáv könyvkereskedésében. — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM ÁRA 3 kr. pp.**